

ใคร...? คือผู้ทำให้เกิด...เมื่องานครบปฐม

ใคร...? คือผู้ทำให้เกิด...เมืองนครปฐม

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปรมพรหมมกุฏ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือที่ฝรั่งรู้จักในนามว่า “คิงมกุฏ” ตามพระนามเดิม “สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฎสมมติวงศ์” เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 และสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี

เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2347 ครองราชย์เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2394 และสวรรคต เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2411 สิริพระชนมายุได้ 65 พรรษา รวมเวลาที่ทรงครองราชย์ปกครองประเทศ 17 ปีเศษ

ในระยะ 17 ปีเศษนี้เอง นับได้ว่าเป็นเวลาที่สำคัญที่สุดของประวัติศาสตร์ชาติไทย หาน้อยไม่.....? เป็นระยะเวลาที่ประเทศไทย หวดหวัดที่จะต้องสูญเสีย “อิสรภาพ” ของชาติให้แก่พวกฝรั่ง.....!! ถ้าหากมีการตัดสินใจผิดพลาดไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมืองไทยคงไม่แตกต่างอะไรกับเพื่อนบ้านนัก.....เพราะเป็นระยะเวลามีการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และสังคมเป็นอย่างมาก

หากย้อนไปเปิดหน้าประวัติศาสตร์ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2393 นับเวลาผ่านมาได้ 156 ปี พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงพระประชวรอย่างหนัก ใกล้สวรรคต ได้รับสั่งให้ “พระยาศรีสุริวงศ์” (ช่วง บุญนาค) จางวางมหาดเล็ก ที่มีบารมีและอำนาจมาก เข้าเฝ้าใกล้ชิดพระองค์ ทรงให้ลูบพระองค์ทั่วทั้งพระศรีภษา แล้วคำรัสว่า....

“ร่างกายทรุดโทรมถึงเพียงนี้แล้ว หมอเขาวังยังจะหาอยู่ ไม่เห็นด้วยเลย การแผ่นดินไปข้างหน้า....เห็นแต่เอ็งที่ยังรับราชการเป็นอธิบดีผู้ใหญ่อต่อไป การศึกสงคราม ข้างญวน ข้างพม่า ก็เห็นจะไม่มีแล้ว จะมีก็แต่ฝรั่ง....ให้ระวังให้ดี....!! อย่าให้เสียให้แก่เขาได้ การงานสิ่งใดของเขาที่คิด ควรจะเรียนเอาไว้ ก็ให้เอาอย่างเขา แต่อย่าให้นับถือเลื่อมใสไปเลยทีเดียว.....

ท่านพระยาศรีสุริวงศ์ รับพระบรมราชโองการแล้วร้องให้...!! ถอยออกจากที่เฝ้าครั้น วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2394 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็เสด็จสวรรคต อยู่ในราชสมบัติ 27 พรรษา

“เจ้าฟ้ามงกุฎ” หรือต่อมาเสด็จขึ้นครองราชย์เป็น “พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ขณะนั้นทรงผนวช (บวช) ไม่ยอมลาสิกขา ทรงใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 26 ปี ในเพศบรรพชิต แสวงหาศึกษาวิชาการต่างๆ มากมาย ทรงศึกษาหาความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างแตกฉาน จนกระทั่งทรงแสดงพระปฏิบัติของคณะสงฆ์ขึ้นใหม่ เรียกว่า “ธรรมยุติกนิกาย”

สิ่งที่สำคัญคือ ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ที่ประเทศเหล่านี้มีชื่อเสียง อาณาณิกม พระองค์ท่านศึกษาจากพวกบาทหลวงและพวกมิชชันนารี จึงมีประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก ในการใช้แก้ปัญหาการคุกคาม “อธิปไตย” เหนือแผ่นดินไทย

การเสด็จรุดงค์..จาริกไปบูชาปูชนียสถานตามหัวเมือง เป็นเหตุให้ทอดพระเนตรเห็นความเป็นอยู่ของบ้านเมืองอย่างใกล้ชิดกับราษฎรอย่างแท้จริง เพราะบรรดาเจ้านายและขุนนางสมัยก่อนโน้น หากไม่มีราชสงครามแล้ว เรื่องที่จะเดินทางออกไปพ้นเขตเมืองหลวงย่อมหายากที่สุด สาเหตุเพราะกลัวว่าจะออกไปรวมกำลังคิด “กบฏ” พระเจ้าแผ่นดิน ก็จะอยู่แต่วังหลวง ไม่ได้เข้าถึงประชาชน จึงเป็นโอกาสอันดีที่รัชกาลที่ 4 ที่ใกล้ชิดประชาชนเป็นระยะเวลาอันยาวนาน

ในปี พ.ศ. 2374 “เจ้าฟ้ามงกุฎ” เมื่อครั้งผนวช ณ วัดสมอราย (วัดราชธิวาส กรุงเทพฯ) ได้เสด็จรุดงค์มายังเมืองนครปฐม ทรงปักกลดประทับที่โคนต้นตะคร้อทางด้านทิศเหนือของลานองค์พระปฐมเจดีย์ (ขณะนั้นเจดีย์เป็นรูปพระปรมาภรณ์ และต้นตะคร้อต้นนี้ยังอยู่ให้เห็น) ทรงสังเกตลักษณะขนาดขององค์เจดีย์เป็นขนาดใหญ่ น่าจะบรรจุ “พระบรมสารีริกธาตุ” จึงเสด็จขึ้นสวดมนต์และอธิษฐาน จนทรงเห็นปฏิหาริย์ปรากฏยอดองค์พระปฐมเจดีย์ ถึง 6 ครั้งด้วยกัน.....!!

จึงเป็นเหตุแห่งการเสด็จมาลงมือก่อสร้างปฏิสังขรณ์องค์พระปฐมเจดีย์ รูปลักษณะเช่นปัจจุบันครอบองค์พระปรมาภรณ์ที่เคยปรากฏปฏิหาริย์!! ในปี พ.ศ. 2396 หลังจากที่รัชกาลที่ 4 ขึ้นครองราชย์เพียง 2 ปี

การก่อสร้างปฏิสังขรณ์ “องค์พระปฐม” รอบนี้ ทรงใช้ความวิริยะอุตสาหะ ในการเดินทางที่ลำบากทั้งทางน้ำและทางบก ในที่สุดโปรดให้ชุด “คลองมอสาสวัสดิ์” และ “คลองเจดีย์บูชา” เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีน เพื่อสะดวกในการเดินทางจากกรุงเทพฯ ถึงองค์พระปฐมเจดีย์ให้เร็วขึ้น และโปรดให้สร้าง “พระราชวังปฐมนคร” ซึ่งเป็นพระราชวังแห่งแรกของเมืองนครปฐมขึ้น เพื่อเป็นที่ประทับในการ

ควบคุมงานก่อสร้างองค์พระปฐมเจดีย์ ทรงริมคลองเจดีย์บูชาใกล้กับองค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลนครปฐม และกำลังจะสร้างตึก 5 ชั้นทับที่ “พระราชวัง” ขณะนี้

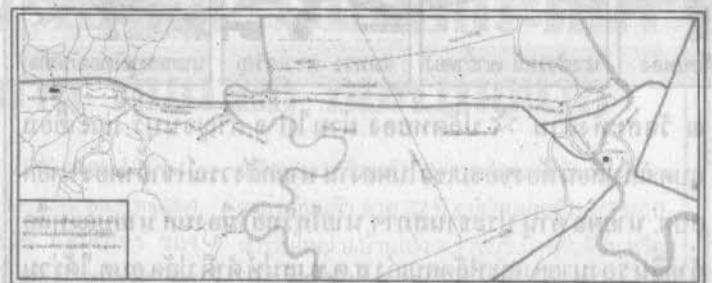
จึงนับได้ว่าเป็นการเปิดฉากประวัติศาสตร์หน้าแรก...ของจังหวัดนครปฐมในปีพุทธศักราช 2396 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงเป็นเสมือน “พระราชบิดา” ผู้ให้กำเนิด “แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง” แห่งนี้.....!!

ต่อมา...พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงรับพระราชภาระต่อจากพระราชบิดา (รัชกาลที่ 4) ได้ทรงทำนุบำรุง “องค์พระปฐมเจดีย์” โดยเฉพาะการบูรณะปฏิสังขรณ์รอบตัวองค์พระฯ จนสำเร็จสมบูรณ์ จนมีความงดงามสง่างามปรากฏให้เห็นและผู้คนทั่วทุกสารทิศได้นมัสการกันคราบเท่าทุกวันนี้

รัชกาลที่ 5 ทรงสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านองค์พระปฐมเจดีย์ทางด้านเหนือ ทำให้การเดินทางมานมัสการองค์พระปฐมเจดีย์สะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังมีการปฏิรูปการปกครองส่วนภูมิภาค จากมณฑลนครชัยศรี มาตั้งเป็นจังหวัดนครปฐม โดยมีสมเด็จพระบรมราชโอรสดำรงราชานุภาพ เป็นแม่ข่ายในการดำเนินการจัดการ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เป็นพระราชโอรสธิดาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงติดตามเสด็จพระราชบิดามาเมืองนครปฐมอยู่เนืองๆ สมัยที่ยังทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็น “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร” และได้สร้างอุบลปรการอย่างมากมายไว้กับบ้านเมืองนี้

ทรงอัญเชิญ “พระร่วงโรจนฤทธิ์ ศรีอินทราทิตย์ธรรมโมภาส มหาวชิราวุธราชปูชนียบพิตร” มาประดิษฐาน ณ วิหาร “องค์พระปฐมเจดีย์” ด้านทิศเหนือ ทรงสร้าง “สะพานเจริญศรัทธา” ข้ามคลองเจดีย์บูชาเพื่อเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟ (ร.5) บ้านเมืองนี้

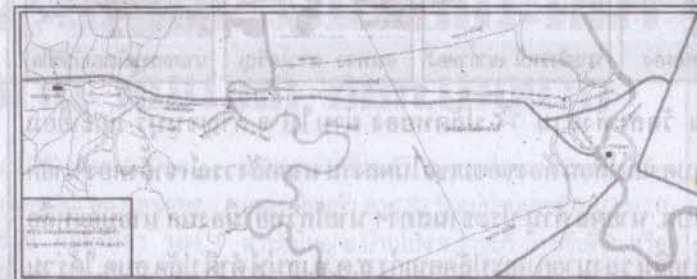
เส้นทางเสด็จพระราชดำเนินมานมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ในอดีต

“รักชาติ รักแผ่นดิน”

สิทธิชัย คุ้มอนงค์
โทร. 01-4258074

การก่อสร้างปฏิสังขรณ์ “องค์พระปฐม” รอบนี้ ทรงใช้ความวิริยะอุตสาหะ
ในการเดินทางที่ลำบากทั้งทางน้ำและทางบก ในที่สุดโปรดให้ชุด “คลองมหาสวัสดิ์”
และ “คลองเจ็ดยี่บูชา” เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีน เพื่อสะดวกในการเดิน
ทางจากกรุงเทพฯ ถึงองค์พระปฐมเจดีย์ให้เร็วขึ้น และโปรดให้สร้าง “พระราชวัง
ปฐมนคร” ซึ่งเป็นพระราชวังแห่งแรกของเมืองนครปฐมขึ้น เพื่อเป็นที่ประทับในการ

ทรงอัญเชิญ “พระร่วงโรจนฤทธิ์ ศรีอินทราทิตย์ธรรมโมภาส มหาวชิราวุธ ราชูปถัมภ์พิตร” มาประดิษฐาน ณ วิหาร “องค์พระปฐมเจดีย์” ด้านทิศเหนือ ทรงสร้าง “สะพานเจริญศรัทธา” ข้ามคลองเจ็ดกษัตริย์เพื่อเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟ(ร.5)

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนินมานมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ในอดีต

คนรุ่นนี้...ไม่เคยรู้ว่าเมืองนครปฐมเคยเป็นดินแดนของศูนย์กลางทวารวดี
ไม่เคยรู้ว่า มีเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ไม่เคยรู้ว่า
พระมหากษัตริย์พระองค์ใดเป็น “ผู้ให้กำเนิด” บ้านเมืองของตน...!!